

Wągrowiec 09.10.2024r.

1225-PT-KP.1.2024

Rada Miejska w Rogoźnie
Ul. Nowa 2
64-610 Rogoźno

Informacja o stanie rolnictwa określona na podstawie wskaźników ewidencyjnych w KRUS Placówka Terenowa w Wągrowcu

Kasa Rolniczych Ubezpieczeń Społecznych/ KRUS/ to instytucja państwowa odpowiedzialna za ubezpieczenie społeczne rolników, uregulowane ustawą z 20 grudnia 1990 roku. Jest podległa ministrowi rozwoju wsi.

Strukturę organizacyjną KRUS tworzą_

- Centrala,
- 16 oddziałów regionalnych,
- 256 placówek terenowych.

Do podstawowych zadań KRUS, wynikających z ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, należą:

- **obsługa ubezpieczonych rolników** i świadczeniobiorców Kasy (emerytów i rencistów) w sprawach dotyczących obejmowania ubezpieczeniem społecznym rolników i opłacania składek na to ubezpieczenie;
- **przyznawanie i wypłata** świadczeń emerytalno-rentowych oraz wypadkowych, chorobowych i macierzyńskich oraz świadczeń pozaubezpieczeniowych, wypłacanych w zbiegu ze świadczeniami z ubezpieczenia społecznego rolników;
- **realizacja własnego, dwuinstancyjnego systemu orzecznictwa lekarskiego** w postępowaniu dowodowym do ustalenia prawa ubezpieczonych do świadczeń rentowych i odszkodowawczych, których przyznanie wymaga medycznej oceny stanu zdrowia lub oceny następstw wypadku w związku z pracą rolniczą. Orzeczenia wydają w pierwszej instancji lekarze rzeczoznawcy, w drugiej instancji - komisje lekarskie Kasy;
- **działalność prewencyjna**, mająca na celu zapobieganie wypadkom przy pracy rolniczej i chorobom zawodowym, polegająca w szczególności na:
 - **upowszechnianiu wiedzy** o tych zagrożeniach i znajomości zasad bhp wśród dorosłych i dzieci,
 - **analizowaniu przyczyn** i okoliczności powstawania wypadków przy pracy rolniczej i chorób zawodowych,

- **prowadzeniu szkoleń** na temat znajomości zagrożeń i zasad bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym,
- **podejmowaniu starań** o właściwą produkcję i dystrybucję bezpiecznych technicznych środków produkcji dla rolników, ubrań roboczych i ochronnych,
- **prowadzenie nieodpłatnej, dobrowolnej rehabilitacji leczniczej** dla osób uprawnionych do świadczeń w KRUS, zagrożonych całkowitą niezdolnością do pracy lub wykazujących okresowo całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zawodowej w gospodarstwie rolnym. Rehabilitację leczniczą prowadzą centra i ośrodki KRUS oraz sanatoria współpracujące z Kasą. W okresie wakacyjnym Kasa prowadzi także turnusy rehabilitacyjne dla dzieci rolników;
- **wspieranie ubezpieczeń wzajemnych;**
- **obsługa ubezpieczenia zdrowotnego**, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2020 poz. 1398 z późn. zm.)

Emerytura rolnicza

Emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu (rolnikowi, domownikowi), który spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny; wiek emerytalny kobiety wynosi 60 lat, a mężczyzny 65 lat;
- podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat.

Okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu to okres ubezpieczenia społecznego rolników począwszy od 1 stycznia 1991 r.

Do okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, od których zależy prawo do emerytury rolniczej, osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., zalicza się okresy:

- podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.

Prawo do emerytury rolniczej uzyska osoba, która poza wymaganym wiekiem będzie legitymować się co najmniej 25-letnim okresem podlegania wyłącznie rolniczemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Okresów innych niż rolnicze nie zalicza się również przy ustalaniu wysokości emerytury rolniczej takich osób (z wyjątkiem okresu odbywania czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim przed dniem 1 stycznia 1999 r. w przypadku osób które nie nabędą prawa do emerytury w ZUS).

Niemniej osoba, która po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego nabędzie prawo do emerytury rolniczej (czyli będzie legitymować się co najmniej 25-letnim okresem podlegania wyłącznie rolniczemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu) oraz do emerytury pracowniczej, będzie miała prawo do wypłaty obu świadczeń emerytalnych.

Osobom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przy ustalaniu prawa i wysokości emerytury rolniczej uwzględnia się również okresy innego ubezpieczenia – od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnym

Od marca 2023 r. osoby, które opłacały składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w podwójnej

wysokości w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej i osoby, które opłacały dodatkową składkę z tytułu prowadzenia działalności rolniczej na użytkach rolnych o powierzchni przekraczającej 50 ha przeliczeniowych otrzymują dodatek w wysokości 0,5% emerytury podstawowej za każdy rok opłacania takiej składki.

Kasa realizuje również zadania takie jak wypłacanie np. świadczenia kombatanckiego dla inwalidów wojennych, dodatku pielęgnacyjnego, dodatku kombatanckiego, świadczenie z tytułu pełnienia funkcji sołtysa. Z dniem 16 września br. uległy zmianie wymagania aby otrzymać ten dodatek.

Obecnie świadczenie przysługuje osobie, która spełnia łącznie trzy warunki:

- pełniła funkcję sołtysa przez okres co najmniej 7 lat, bez względu na liczbę kadencji, nie jest wymagane zachowanie ciągłości pełnienia funkcji, świadczeniem objęte są także osoby, które pełniły funkcje sołtysa tylko przed 1990r
- osiągnęła odpowiedni wieku ; w przypadku kobiet – 60 lat, w przypadku mężczyzn – 65 lat,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełnione w związku z pełnieniem funkcji sołtysa.

Placówka terenowa KRUS w Wągrowcu mieści się w strukturze organizacyjnej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i jest zarządzana przez Kierownika Placówki bezpośrednio podległego Dyrektorowi Oddziału Regionalnego w Poznaniu.

Obsługuje ona 11 łącznie gmin – , gminę Rogoźno, miasto Wągrowiec, gminę Wągrowiec, gminę Gołańcz, gminę Wapno, gminę Damasławek, gminę Mieścisko, gminę Skoki , gminę Szamocin, gminę Margonin i gminę Budzyń, na dzień 30.09.2024 roku 3771 ubezpieczonych, w tym 2774 płatników.

Placówka w Wągrowcu realizuje m.in.

- ustala i wydaje decyzje z zakresu podlegania ubezpieczeniu,
 - wymierza, pobiera i rozlicza składki ubezpieczeniowe,
 - prowadzi ewidencję okresów podlegania ubezpieczeniu i opłacania składek,
 - dochodzi nieopłaconych składek w trybie przymusowym,
 - rozpatruje wnioski w sprawie zastosowania ulg w spłacie należności,
 - prowadzi postępowania wypadkowe i działalność prewencyjną,
 - przyjmuje wnioski o świadczenia z ubezpieczenia społecznego ,ustala prawo i wydaje decyzje w sprawie przyznania zasiłków chorobowych, zasiłków macierzyńskich oraz zasiłków pogrzebowych,
 - udziela informacji z zakresu ubezpieczeń społecznych,
 - wykonuje zadania zlecone w zakresie ewidencji i poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne NFZ,
 - organizuje szkolenia dla rolników, pogadanki i konkursy dla dzieci i uczestniczy w spotkaniach organizowanych przez instytucje zewnętrzne.
- Powyższe zadania realizuje 11 pracowników.

Na terenie działania PT KRUS Wągrowiec wielkość gospodarstw jest zróżnicowana. Najliczniejsza jest grupa gospodarstw o powierzchni od 10 do 20 hektarów – 714. Występuje jednak duża ilość gospodarstw poniżej 5 ha - łącznie 768/ w różnych przedziałach wielkości/.

Zmniejsza się liczba osób ubezpieczonych w KRUS – PT Wągrowiec, zarówno rolników jak i domowników i tak/ stan na koniec kwartału/:

- a/ III kwartał 2021 – 4148,
- b/ III kwartał 2022 – 4089,
- c/ III kwartał 2023 – 3894,
- d/ III kwartał 2024 – 3815.

Spadek spowodowany jest m.in. zwiększoną ofertą miejsc pracy poza rolnictwem.

Przykładowo o świadczenia ubiegało się:

- o świadczenia rentowe łącznie:

- a/ trzy kwartały 2021 – 97 osób,
- b/ trzy kwartały 2022 – 181 osób,
- c/ trzy kwartały 2023 – 100 osób,
- d/ trzy kwartały 2024 – 128 osób,

- świadczenia emerytalne łącznie:

- a/ trzy kwartały 2021 – 41 osób,
- b/ trzy kwartały 2022 – 91 osób,
- c/ trzy kwartały 2023 – 114 osób,
- d/ trzy kwartały 2024 – 108 osób,

- świadczenia z tytułu zasiłku macierzyńskiego łącznie:

- a/ trzy kwartały 2021 – 34 osoby,
- b/ trzy kwartały 2022 – 29 osób,
- c/ trzy kwartały 2023 – 34 osoby,
- d/ trzy kwartały 2024 – 13 osób,

- świadczenia z tytułu zasiłku pogrzebowego łącznie:

- a/ trzy kwartały 2021 – 146 osób,
- b/ trzy kwartały 2022 – 83 osoby,
- c/ trzy kwartały 2023 – 129 osób,
- d/ trzy kwartały 2024 – 126 osób.

Pracownicy KRUS uczestniczyli w dożynkach powiatu wągrowieckiego a także w forach rolniczych dla powiatów wągrowieckiego i chodzieskiego. Zorganizowano konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży. W trzech szkołach przeprowadzono pogadanki. Uczestniczono w konkursie Bezpieczne Gospodarstwo Rolne. Laureatem na poziomie regionalnym był mieszkaniec gminy Rogoźno.

KRUS Wągrowiec prowadzi postępowania powypadkowe. Zgłoszenia kształtowały się wg stanu na dzień 30 września następująco:

- a/ 2021- 60,
- b/2022- 49,
- c/ 2023 – 42,
- 4/2024 – 45.

Nie odnotowano wypadku z skutkiem śmiertelnym. W trakcie postępowania powypadkowego , jeżeli stan poszkodowanego pozwala, przedstawiane są zasady bezpieczeństwa, które należy przestrzegać w trakcie wykonywania prac w gospodarstwie rolnym.

Podsumowując stwierdzić można , iż zmniejsza się liczba osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników. Mieszkańcy wsi podejmują działalność gospodarczą o charakterze nierolniczym. Oferta miejsc pracy, poza rolnictwem, jest znacznie bogatsza niż kilka lat wstecz. Zachęca to do zmiany pracy. Zmienia się też wówczas ubezpieczyciel. Zaobserwować można również zmiany w powierzchniach gospodarstw rolnych. Zmniejsza się ilość gospodarstw o powierzchni do 5 hektarów. Zauważalna jest tendencja spadkowa w zakresie wypadków przy pracy w rolnictwie.

1 n -10- 2024

KIEROWNIK
PT KRUS w Wągrowcu

mgr Jacek Matysiak

